

Forskningsbaseret undervisning – af
en praksis:
”Controlling og ledelsesprocesser”

Jens Smed Rasmussen

Udfordringen

- Universiteterne udfordres angående praksis-relevans
- Management accounting er en praksis
- Man ved dog ikke ret meget om praktiseringen
- Tomkins, C. and R. Groves (1983). "The Everyday Accountant and Researching His Reality.", var et af de tidlige "wake up calls" om at udforske hverdagens embedsmand og hans rolle – fordrer refleksion over skalaen:
 - Objektivisme ----- Subjektivisme
- Studerende i management accounting deler typisk ikke dette ønske om refleksion
- Praksissen er speciel gennem sin administrative logik

Formål og mål med faget

- Udvide en rationel/instrumentel forståelse af controllerens rolle
- Agere i den mangfoldighed af processer, controllerens arbejde igangsætter i virksomheden
- Beskrive og forklare controllerens rolle i virksomheders ledelsesprocesser,
- Sammenligne og forklare væsentlige træk ved teorier omkring controllerens rolle i ledelsesprocesser
- Samt perspektivere og reflektere fagets teoretiske grundlag i forhold til observationer, foretaget igennem selvstændigt oparbejdede casestudier

(Problem i faget)... definitionen af et case

bearbejdet ud fra Yin, Eisenhardt og Tomkins and Groves

Eisenhardt (el. Yin)

- En forskningsstrategi, som begynder med en teoretisk construct og ender med en fuld **forklaring** af fænomenet, hvor konkurrerende forklaringer er slukket
- **Forklaringen** er velafgrænset til særlige teoretiske klasser af fænomenet

Naturalistisk case

- Det **partikulære** sociale system eller **partikulære** begivenheder hverken kan eller skal forklares generelt men **forståes**
- Hvordan opnås / ødelægges social orden?
- Hvilke metoder anvender mennesker?
- De enkelte fænomenologier?

(Hjælper de studerende til at reflektere):

Øvelse II – afsluttes næste gang

- Begynd at dekonstruere ”Making Business Partners: A Case Study on how Management Accounting Culture was Changed”
 - Hvad ville Järvenpää?
 - Hvordan blev studiet?
 - Hvilke afgørende valg (design / forskningsstrategi) traf han? (Led især efter valg, hvor han evt. kunne have truffet nogle andre)
 - Begynd en rekonstruktion tilbage til Jävenpää’s erkendelsesinteresse, studieformål og generaliseringsønsker, men sæt de evt. bedre valg ind, som I har fundet i dekonstruktionen
- *(nedenstående 5 plancher er resultatet fra en gruppe)*

Hvad ville Järvenpää?

Formålet er: "What kinds of cultural interventions were made – consciously or unconsciously – to affect the business orientation in practice?"

Altså han vil kaste nyt teoretisk lys over Business controller rollen.

Hvordan blev studiet?

- Omfattende:
 - 17 interviews
 - Diverse dokument og litteraturstudier.
 - Supplerende interviews og telefon og mail.
 - Fieldwork 1995-2001, altså 6 års
 - Observationer 9 år
 - Historisk data internt for virksomheden

Hvilke afgørende valg (design/forskningsstrategi) traf han?

- "Abduction" (Deduktiv og induktiv anvendes skiftevis til at angribe forskningsspørgsmålet).
- Longitudinal case study (Grounded Theory, Single case).
- Kvalitative metoder frem for kvantitative metoder.
- Teori – Schein

Begynd en rekonstruktion tilbage til Jävenpää's erkendelsesinteresse, studieformål og generaliseringsønsker, ...

- Fokuserer på interventionsmekanismerne
 - Decentralisering
 - Nyt Regnskabssystem
 - Innovationsvedtægter
 - HRM
 - Ledelsens rollemodel
 - Officielle værdigrundlag
 - Storytelling
- Hvor konflikter det med Schein
 - Strukturelle ændringer (sekundær)
 - Sub kulturer

130 *M. Järvenpää*

Table 2. Formal and informal cultural change interventions

Formal interventions	Informal interventions
Structural interventions	Role modelling
Systems interventions	Paying attention
Innovative interventions	Storytelling
Official value statements	
HRM interventions	

Rekonstruktion - Hvad kunne der have været gjort i stedet)

- Følge Scheins Teori nærmere
- Vælge en anden teori
- Etnografi
- Paradigme valg
- Fokuserer forskningen. Modellen bliver meget tung til sidst (Da der er et betydeligt antal af variable).
- Benytte adskillige cases og ikke kun en enkelt case
- Bruge et andet design - Fokusgrupper eventuelt.

Teoretisk – empirisk problemstilling (som vi arbejder videre med)

- Emergent syn på information – (narratives og paradigmatiske viden)
- Rolle, identitet og accountability skabes gennem sproghandlinger
- Habermas' diskurser, Bourdieu om dialektikken ved en habitus, Kolb om læring
- Problemstillingen: P.d.e.s. teoridannelse om interaktion mellem central-finansiell orienteret logik, indeholdt i de forskellige informationssystemer, så som **regnskab** og p.d.a.s **lokale handlingssystemer**, der hviler i det tavse – det "taken for granted or given"

At finde en case

- Ledelsesprocesser/praksisser rummer mange dilemmaer
- Kreiner, K. and J. Mouritsen (2005). The Analytic Interview - Relevance beyond Reflexivity., danner udgangspunkt for nogle rollespil/interviewøvelser grupperne imellem
 - I løbet af et interview vil man ofte finde en case
 - I løbet af et interview vil man konstruere viden sammen med den interviewede leder / controller om ledelses/controller-praksissen
- Analytisk interview operationaliserer 'habitus' – indfanger dens repræsentationer
- Kan også med fordel anvendes af controlleren

Opsummering

- **Didaktisk:** Fra casestudie metodologi over empirisk-teoretiske studier af controlling til kritisk refleksion over den instrumentelle side af regnskab
- **Metode:** Aktiviteter i og mellem forelæsningserne, som indleder med de- og rekonstruktion over analytisk feltarbejde osv. frem mod de studerendes forskning
- **Relationerne:** Dialog med de studerende – også om at gøre de identitetsskabende sproghandlinger, som gør dem selv accountable for at medvirke til at skabe fagets viden – om praksis!

Spørgsmål?